

סדר התפילות לראשי חודשים, מועדים וימי הודאה

סדר הלל

עשרים ימים ושני לילות בשנה גומרים בהם הלל שלם: שבעת ימי חג הסוכות, שמחת תורה, שמונת ימי חג החנוכה, יום ראשון של פסח, יום העצמאות, יום שחרור ירושלים וחג השבועות. שני הלילות הם ליל הסדר וליל יום העצמאות (לפי המנהג הרווח בישראל). אומרים הלל בדילוג בראשי חודשים ובששת הימים האחרונים של חג הפסח.

[עומדים]

ש"ץ ואחריו הקהל

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְקַרְאֵךְ אֶת הַהֵלֵל.**

מזמור קיג

הַלְלוּ אֱלֹהֵינוּ. הַלְלוּ עֲבָדֵי יְהוָה, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה. יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְזֶרֶח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם יְהוָה. רֶם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ - הַמְגַבִּיהֵי לְשַׁבַּת, הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל, מְאַשְׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן. לְהוֹשִׁיבֵי עֵם נְדִיבִים, עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת, אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה, הַלְלוּ אֱלֹהֵינוּ.

מזמור קיד

בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָו, הִתְהַדָּה יְהוּדָה לְקִדְּשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו. הֵיטָם רָאָה וַיִּגַּס, הִיִּרְדֵן יֹסֵב לְאַחֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן. מִה לָּךְ הֵיטָם כִּי תִגַּס, הִיִּרְדֵן תִּסָּב לְאַחֹר, הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן. מְלִפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אָרֶץ, מְלִפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגָּס מִיָּם, תְּלַמֵּי־שָׁן לְמַעַנֵּנוּ מִיָּם.

משקוראים הלל בדילוג אין אומרים את הקטע הבא

מזמור קטו

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ, כִּי לַשִּׁמְךָ תָּן כְּבוֹד, עַל תְּסַדֵּךְ עַל אֲמַתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם: אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם. וְאֵלֵהֵינוּ בְּשִׁמְךָ - כֹּל אֲשֶׁר תִּפְעַל עֲשֵׂה. עֲצִיבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינֵיהֶם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ. אֲזַנֵּיהֶם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֵף לָהֶם וְלֹא יִרְחוּ. יְדֵיהֶם וְלֹא יַמְשִׁיחוּ, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנָם. כְּמוֹתָם יְהִיוּ עֹשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בִּטַח בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. בֵּית אֶהְרֶן בְּטַח בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. יִרְאֵי יְהוָה בְּטַח בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא.

יהוה זכרנו יברך, יברך את בית ישראל, יברך את בית אהרן. יברך יראי יהוה, הקטנים עם הגדלים. יסוף יהוה עליכם, עליכם ועל בניכם. ברוכים אתם ליהוה, עשה שמים וארץ. השמים שמים ליהוה, והארץ - נתן לבני אדם. לא המתים יהללו יה, ולא כל ירדי דומה. ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם, הללויה.

כשקוראים הלל בדילוג אין אומרים את הקטע הבא

אהבתי כי ישמע יהוה את קולי תחנוני. כי השם אָנוּ לי ובימי אקרא. אפפוני חבלי מות, ומצרי שאול מצאוני, צרה ויגון אמצא. ובשם יהוה אקרא, אנה יהוה מלטה נפשי. חנון יהוה וצדיק, ואלהינו מרחם. שמר פתאים יהוה, דלותי ולי הושיע. שובי נפשי למנוחתי, כי יהוה גמל עלי. כי חלצת נפשי ממות, את עיני מן דמעה, את רגלי מרחי. אתה הלה לפני יהוה בארצות החיים. האמנתי כי אדבר, אני עניתי מאד. אני אמתתי בחפזי: כל האדם כזב.

תזמור קטז

מה אשיב ליהוה, כל תגמולהי עלי. כוס ישועות אשא, ובשם יהוה אקרא. נדרי ליהוה אשלם, נגדה נא לכל עמו. יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו. אנה יהוה, כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי. לה אִזַּבַח זִבַּח תִּזְדָּה וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא. נְדָרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נְגִדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ. בְּחִצְרוֹת בַּיִת יְהוָה, בְּתוֹכִי יְרוּשָׁלַיִם, הִלְלוּיָהּ.

הללו את יהוה כל גוים, שבחוהו כל האמים. כי גבר עלינו חסדו, ואמת יהוה לעולם, הללויה.

תזמור קיז

הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו. הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו. יאמר נא ישראל, כי לעולם חסדו. הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו. יאמרו נא בית אהרן, כי לעולם חסדו. הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו. יאמרו נא יראי יהוה, **כי לעולם חסדו**. הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו.

מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה. יהוה לי לא אירא, מה יעשה לי אדם. יהוה לי בעוזי, ואני אראה בשנאי. טוב לחסות ביהוה מבטח באדם. טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים. כל גוים סבבוני, בשם יהוה כי אמילם.

תזמור קיח

בחג הסוכות מנוענים את ארבעת המינים בזמן שאומרים "הודו" מנוענים בשישה כיוונים: קדימה, ימינה, אחורה, שמאלה, למעלה, למטה, נענוע לכל מלה בפסוק, לפי הסדר. אין מנוענים כשמזכירים את שם ה'.

סבוגי גם סבבוגי, בשם יהוה כי אמילם. סבוגי כדברים, דעכו פאש קוצים, בשם יהוה כי אמילם. דחה דחיתני לנפל, ויהוה עזרני. עזי וזמרת יה, ויהי לי לישועה. קול רנה וישועה באהלי צדיקים, זמן יהוה עשה חיל. זמן יהוה רוממה, זמן יהוה עשה חיל. לא אמות כי אחיה, ואספר מעשי יה. יסר סרני יה, ולמות לא נתנני. פתחו לי שערי צדק, אבא בם אודה יה. זה השער ליהוה, צדיקים יבאו בו.

אודף כי עניתני ותהי לי לישועה.

אודף כי עניתני ותהי לי לישועה.

אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

מאת יהוה היתה זאת, היא נפלאות בעינינו.

מאת יהוה היתה זאת, היא נפלאות בעינינו.

זה היום עשה יהוה, נגילה ונשמחה בו.

זה היום עשה יהוה, נגילה ונשמחה בו.

אנא יהוה הושיעה נא. אנא יהוה הושיעה נא.

אנא יהוה הושיעה נא. אנא יהוה הושיעה נא.

אנא יהוה הצליחה נא. אנא יהוה הצליחה נא.

אנא יהוה הצליחה נא. אנא יהוה הצליחה נא.

ברוך ה' אלהי ישראל, ברכנוכם מ'בית יהוה.

ברוך ה' אלהי ישראל, ברכנוכם מ'בית יהוה.

אל יהוה ויאיר לנו, אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח.

אל יהוה ויאיר לנו, אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח.

אלי אתה ואודף, אלהי ארומקד.

אלי אתה ואודף, אלהי ארומקד.

הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו.

הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו.

יהללוך, יהוה אלהינו, כל מעשיך, וחסדיך, צדיקים עושי רצונך, וכל עמך בית ישראל ברנה יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך, מלכנו, כי לך טוב להודות ולשמך נאה לומר, כי מעולם ועד עולם אתה אל. ברוך אתה יהוה, מלך – מהלל בתשבחות.

בחג הסוכות מנענעים את ארבעת המינים כשומרם "אנא ה' הושיעה נא". מנענעים בשישה כיוונים: קדימה, ימינה, אחורה, שמאלה, למעלה, למטה, שני נענועים לכל מלה בפסוק, לפי הסדר, חוץ מכשומרם את שם ה'.

הש"ץ אומר קדיש

יתגדל ויתקדש שְׁמֵהּ רַבָּא, [הקהל עונה אָמֵן]

בְּעֲלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי
דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן. [קהל אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ
רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמַי וּלְעָלְמַי עֲלֵמָא. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמַי וּלְעָלְמַי
עֲלֵמָא. יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, [בְּרִיךְ הוּא] לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֲלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. [אָמֵן]

עד כאן אומרים ביום שאין מתפללים בו מוסף: בימי החול של חנוכה שאינם ראש־חודש, וביום העצמאות.

בראש־חודש ובחול־המועד הש"ץ ממשיך

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קְדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא,
וְאָמְרוּ אָמֵן. [אָמֵן]. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. [אָמֵן]

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵינוּ הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם

עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל / וְעַל כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, / וְאָמְרוּ אָמֵן. [אָמֵן]

בראש־חודש שחל ביום חול, בחנוכה (מלבד שבת חנוכה), וביום־העצמאות בשחרית – ממשיכים ב'סדר קריאת התורה' בעמוד 53.
בראש־חודש שחל בשבת, בשבת חנוכה וביום־טוב, ממשיכים ב'סדר קריאת התורה' בעמוד 127. בליל־הסדר ובליל העצמאות בערבית אומרים 'עלינו לשבח' בעמוד 160.

תפילת מוסף לראש־חודש שחל ביום חול

אם ראש־חודש חל בשבת, אומרים עמידה של מוסף לשבת ותוספות מיוחדות לראש חודש, בעמוד 138 לפני תפילת מוסף אומר הש"ץ חצי קדיש.
פוסעים שלוש פסיעות קטנות אחורה ("עקב בצד אגודל"), חורים שלוש פסיעות קטנות קדימה, מצמידים את הרגליים זו לזו, ומתפללים בכוונה גדולה ככל האפשר את תפילת העמידה.

אֲדִנִּי, שְׁפָתַי תִּפְתַּח וְפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

[כורעים ב"ברוך", קדים ב"אתה" ומזדקפים בשם ה']

ברכת אבות עם אזכור האמהות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ,	וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק,	אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק,
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, אֱלֹהֵי שְׂרָה,	וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
אֱלֹהֵי רָחֵל	הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן,
וְאֱלֹהֵי לָאָה, הָאֵל הַגָּדוֹל	גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן,	וְקוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת,
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, וְקוֹנֵה הַכֹּל,	וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּנֵיהֶם
וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וְאִמּוֹת,	לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.
וּמְבִיא גְאֻלָּה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל	
לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.	

א. אבות

סדר התפילה ליום העצמאות

סדר התפילה מבוסס על 'סדר תפילות ליום הזכרון וליום העצמאות' בהוצאת התנועה המסורתית וכנסת הרבנים בישראל (מהדורה שנייה), תש"ן.
בליל העצמאות מתפללים תפילת ערבית חגיגית (עמוד 73). אחרי תפילת העמידה נהוג בבתי כנסת רבים לומר הלל שלם (עמוד 179).

נוהגים להוסיף את הקטעים הבאים לפני 'ברכו' בתפילת ערבית. [יש נוהגים לשיר אותם במנגינת 'התקוה']

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי,
כִּי בָּא אוֹרְךָ, קוּמִי אוֹרִי,
עוֹרֵי עוֹרֵי, שִׁיר הַדְּבָרִי,
כְּבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ נִגְלָה.
לֹא תְבוּשִׁי וְלֹא תִכְלָמִי,
מִה תִשְׁתַּחֲוֶי וּמִה תִתְהַמֵּי,
בְּךָ יַחֲסוּ עַנְיֵי עַמִּי,
וּנְבִנְתָה עִיר עַל תֵּלָה.
יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצֵי,
וְאֵת יְהוָה תִּעְרִיצֵי.
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצֵי -
וּנְשַׁמְחָה וּנְגִילָה.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה, נְגִילָה וּנְשַׁמְחָה בּוֹ.

אפשר להקדים לקריאת הלל קריאת חלק ממגילת העצמאות

בארץ־ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל־אנושיים, והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי. לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע, שמר לה אמונים בכל ארצות פזורים, ולא חדל מתפילה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חרותו המדינית. זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית.

לפיכך נתכנסנו אנו, חברי מועצת העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית, ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות, אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל, היא מדינת ישראל. מתוך בטחון בצור־ישראל הננו חותמים בחתימת ידינו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת־המדינה הזמנית, על אדמת המולדת, בעיר תל־אביב, היום הזה, ערב שבת, ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

(וקוראים הלל שלם, עמוד 179)

אחרי קריאת הלל מכריזים

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד

[שלוש פעמים] יהוה הוא האלהים

אחינו בית ישראל, שמעו היום... שנים לעצמאות מדינת ישראל. יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם.

ומברכים

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם,
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.
תקע בשופר גדול לחרותנו,
ושא נס לקבץ גלותינו,
וקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו.

תוקעים בשופר, ושרים

לשנה הבאה בירושלים הבנויה!

וממשיכים באמירת 'עלינו לשבח' בעמוד 84.

מסיימים את התפילה בשירת 'התקווה'

כָּל עוֹד בְּלִבְבֵנוּ
נִפְּשׁ יְהוּדֵי הוֹמְיָה,
וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה
עֵינֵינוּ לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה -
עוֹד לֹא אֲבָדָה תִּקְוַתְנוּ,
הַתִּקְוָה בַּת שָׁנוֹת אֲלֵפִים,
לְהִיּוֹת עִם חֲפָשֵׁי בְּאֲרָצְנוּ,
אֲרָץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

בתפילת שחרית ליום העצמאות מתפללים כרגיל עד אחרי תפילת העמידה. אמורים הלל שלם (עמוד 179) וקוראים בתורה. סדר הקריאה וההפטרה ליום העצמאות נמצא בעמוד עט.
סעודת מצווה - נוהגים להזמין עולים חדשים ואורחים, ולהדליק נרות כחולים ולבנים.